

[Aage Fogh.]

for eksporthandelen, hvor der reelt er monopol for nogle af udvalgenes arbejde til afsætning af visse landbrugsprodukter, er uheldig i det lange løb. Jeg skal ikke benægte, at den har været nødvendig og i perioder gavnlig, men det er min tro, at den tid, vi nu går i møde, vil forme sig sådan, at det bliver nødvendigt for Danmark, også for dansk landbrug, at så mange som muligt er behjælpelige med at skaffe nye markeder for vore varer. Derfor tror jeg, tiden er inde til at åbne disse muligheder, således at afsætningen i fremtiden kan formes gennem en fri konkurrence mellem landbrugsorganisationer og det private erhvervsfolks folk, så at disse to i indbyrdes konkurrence, i fri luft, om jeg så må sige, kan nå de bedst mulige resultater til gavn for nationen. Vi finder det derfor naturligt, at den bemyndigelse, landbrugsministeren hidtil har haft til at opretholde monopolhandelen, falder væk. Jeg erkender, at det kan ikke gøres fra i dag til i morgen. Jeg har også den opfattelse, at den tidsfrist, de konservative har givet, er for kort, og derfor har vi ment det rigtigt at ansætte tidsfristen til 15. november; så har landbrugets organisationer hele sommeren til at forberede sig i, og så har det private erhvervsliv også hele sommeren dertil. Det ligger reelt sådan, at nu i en periode på op til 15—18 år er det inden for visse grupper således, at man mangler en hel generation af handelsfolk til at løse opgaverne i den kommende tid; derfor skal der nogen tid til at få det tilpasset, men jeg tror, sommermånederne kan være tilstrækkelige dertil.

Jeg vil gerne tilføje, at vi fra det radikale venstres side ikke har nogen som helst interesse i, at loven skal falde væk til 15. november. Jeg tror, at der også efter den 15. november vil være sådanne forhold, at det er nødvendigt at have visse restriktioner; jeg tror ikke, at vi kan gå en så hurtig udvikling i møde, at alle restriktioner kan afvikles. Men hvis denne lov falder bort og restriktionerne opretholdes, vil det være ensbetydende med, at landbruget lægges direkte ind under handelsministeriet, og det har jeg overhovedet ingen interesse i, tværtimod. Jeg skal ikke sige noget uforudlagt om nogen af ministrene lige i øjeblikket, men skulle der virkelig gøres forskel, vil jeg sige, at jeg tror, det er heldigst for landbrugets vedkommende, at disse funktioner ligger under landbrugsministeren og de af ham nedsatte udvalg, og det vil kunne ske, når loven opretholdes. Jeg kan derfor ikke se rettere, end at det eneste

fornuftige ville være at gennemføre det radikale venstres forslag om, at handelen ophører pr. 15. november, men at loven virker til 1. april.

Dernæst vil jeg gerne til slut sige et par ord om de klager, som har været fremført. Det ærede medlem hr. Jørgen Gram var streng i sine udtalelser over for Grosserer-Societetets Komité og Provinshandelskammeret. Jeg må sige, efter at have hørt på klagerne, at jeg blev ikke beroliget derved. Vi må jo også konstatere, at der desværre ikke har været tid til at få klagerne imødegået, men mit bestemte indtryk er, at det er ikke urigtigt alt det, der er fremført, og mit bestemte indtryk er også, at de folk, der mødte, var respektable folk, der i nogle tilfælde havde været ude for en urimelig behandling. Derfor er det nødvendigt, at vi får gennemført andre forhold. Jeg vil gerne sige det sådan, at jeg må tro, at når vi går til en ophævelse af loven nu pr. 15. november — og det er foreslået fra alle sider —, så er en medvirkende årsag hertil de stærke klager, der er fremført over den måde, hvorpå den er praktiseret hidtil, og hvis loven skal forlænges udover den 15. november — hvis altså forholdene skulle ændre sig sådan, og det tør jeg ikke benægte, at loven må forlænges —, da må det i hvert tilfælde være en forudsætning, at vi forinden den tid har fået undersøgt til bunds de klager, der er fremført overfor udvalget.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale, at man stemmer for det af mit parti stillede ændringsforslag og undlader at stemme om de andre.

Tholstrup: Når jeg ikke deltager i de andre mindretalsbetænkninger, er det fordi jeg ikke synes, at nogen af dem i tilstrækkelig tydelig grad siger, at udvalgenes handelsforhold skal ophøre, således at der bliver mulighed for nye og bedre afsætningsveje. Sålænge vi stod i den situation, at vore eksportvarer som helhed var mangelvarer, havde udvalgene let ved at afsætte disse uden købmandsmæssig hjælp, om end ikke altid med lige stort held, for at bruge et mildt udtryk. Men nu ligger det anderledes. På visse områder er der en meget stor varerigdom. Skal disse varer sælges bedst muligt, så skal adgangen til handel med disse varer være så fri som mulig. I det lange løb vil det så blive den købmand eller det kooperative foretagende, som arbejder med de laveste omkostninger, der vil få forretningen, til gavn for producenterne. Jeg erkender, at en vis tidsfrist til afviklingen kan være ønskelig, men et